

INDRUMAR DE AFACERI

AFRICA DE SUD

C U P R I N S

A. DATE MONOGRAFICE

B. DATE ECONOMICE

1. evoluția și tendințele economiei RSA
2. caracteristicile dezvoltării economiei RSA
3. resurse naturale
4. date statistice

C. CADRUL JURIDIC ECONOMIC AL RSA

1. cadrul juridic cu România
2. cadrul juridic cu alte state grupuri de state sau organizații economice internaționale
3. cadrul juridic cu UE

D. COMERTUL EXTERIOR AL RSA

1. comerțul exterior al RSA, considerații generale
2. relațiile comerciale cu România

E. SITE-uri DE INTERES IN RSA

A. DATE MONOGRAFICE

1. Republica Africa de Sud (Republic of South Africa) este situată în extremitatea sudică a continentului african, fiind localizată între 22° - 35° latitudine sudică și 17° - 33° longitudine, având ca vecini: la N - Namibia, Botswana, Zimbabwe; la NE - Mozambic, Swaziland; la E și SE - Oceanul Indian; la V și SV - Oceanul Atlantic, are o suprafață de 1.219.090 km². **Pentru anul 2017, statisticile estimează populația Africii de Sud, de la jumătatea anului la 56,52 milioane din care aproximativ 51% este de sex feminin.**

Gauteng cuprinde cea mai mare parte a populației din Africa de Sud, aproximativ 14,3 milioane de persoane (25,3%) urmată de KwaZulu-Natal cu o populație de 11,1 milioane de persoane (19,6%).

Northern Cape rămâne provincia cu cea mai mică pondere a populației din Africa de Sud, cu o populație de aproximativ 1,21 milioane de persoane (2,1%).

2. Forma de guvernământ: este un stat național având ca formă de guvernământ republica. Guvernul Național este format din președintele statului, un vice-președinte și un cabinet format din reprezentanții partidelor alese în cadrul

alegerilor naționale. Provinciile, în număr de 9, au la rândul lor un guvern provincial condus de un premier și un cabinet.

3. Limba națională : În RSA există 11 limbi oficiale și anume: Engleza, Afrikaans, Kosa, Ndebele, North Sotho, Venda, South Sotho, Swazi, Tsonga, Tswana, Xhosa și Zulu, limba folosită în activitatea comercială fiind *engleza*.

4. Capitala guvernamentală este la Pretoria, cea legislativă la Cape Town, iar cea juridică la Bloemfontein. Alte orașe importante sunt: Johannesburg (centrul economic și financiar al țării), Durban (cel mai mare port al continentului și al 7-lea din lume), Port Elisabeth, Pietermaritzburg, George, East London, Kimberley, Pietersburg, Nelspruit.

5. Moneda națională este Randul (simboluri: ZAR sau R). Subdiviziune: cent-ul, 1R=100 cenți. Cursul de schimb: 1US\$= 11,63 R (februarie 2018).

6. Ziua națională a RSA este 27 aprilie "Ziua Eliberării".

7. Sărbătorile publice sunt : 1 Ianuarie, 21 Martie, 29 Martie, 1 Aprilie, 27 Aprilie, 1 Mai, 16 Iunie, 9 August, 24 Septembrie, 16,25,26 Decembrie. Variabile: Vinerea Mare, Duminică Paștilor.

8. Diferență de fus orar (fata de România): **nu există diferența de fus orar** (în orarul de vară al României); diferența de 1 oră în perioada orarului de iarnă al României.

9. Religie : În RSA peste 80% din populație este creștină (reformați, catolici, anglicani, luterani, bapțiști, ortodocși, pentecostali, adventiști, etc.). Alte religii practicate sunt: hindus, musulmana și mozaica.

10. Magazine : RSA are o rețea largă de magazine și centre comerciale precum și vânzători stradali. Orarul magazinelor, este, în general : luni-vineri : 8,00-17,00 și sâmbăta : 8,00-13,00

11. Golf : RSA oferă 400 de terenuri de golf pentru turiștii străini. Este recomandată rezervarea din timp a orelor de joc.

12. Sporturi nautice : Deși apele de pe coastele Africii de Sud oferă condiții excelente pentru înot și sporturi nautice, trebuie avută în vedere prezența rechinelor care fac victime în fiecare an, precum și apa foarte rece din Oceanul Atlantic (12 grade, media/an).

13. Trasee turistice : Iubitorii de natură pot efectua numeroase excursii în toate cele nouă provincii.

14. Pescuit : Cu aproape 250 de specii de pești de apă dulce și 1500 specii de apă sărată, RSA oferă pescarilor posibilități excelente. Pescuitul se face, în general, în baza unei autorizații.

15. COMPUTICKET : este un serviciu național de rezervare electronică (în general bilete pentru spectacole artistice și sportive) cu aproape 300 de filiale ce oferă peste 40 000 de activități. Pe lângă biletele de teatru, cinema, evenimente sportive, se pot rezerva și bilete de loterie, de călătorie, de cazare și de festivaluri culturale.

16. Asistența medicală : Serviciul medical în RSA este prompt. În cele mai multe orașe, anumite farmacii și spitale au cabinete pentru urgente care funcționează 24 h. Marile hoteluri au contracte cu farmaciști și dentiști în acest sens.

17. IMUNIZARE : Pentru cetățenii români care vin din România intrarea în RSA nu necesită vaccinare sau carnet galben; certificatul de vaccinare împotriva febrei galbene este obligatoriu pentru turiștii ce depășesc vârsta de 1 an, venind dintr-o țară cu risc mare de infecție (în special din țările africane). Imunizarea

contra malariei, pe teritoriul RSA, este necesara numai vara si numai pentru intrarea in zona de rezervație naturala a Kruger Park.

18. Aeroporturi : RSA are 9 mari aeroporturi :

- Bloemfontein
- Cape Town (intl)
- Durban (Intl)
- East London
- George
- Johannesburg (Intl)
- Kimberley
- Port Elizabeth
- Upington

19. Reguli de circulație rutiera : Regula de baza de circulație pe drumurile publice este : circulația pe partea stânga a drumului (conform regulilor din Anglia) si se oferă prioritate vehiculelor din partea dreapta. Conducătorii auto trebuie sa poseze permis de conducere, centurile de siguranța sunt obligatorii atât pentru șofer cat si pentru pasagerul din dreapta, vorbitul la telefonul mobil in timpul condusului se pedepsește cu amenda.

20. Mașini de închiriat : Mașinile pot fi închiriate de la oricare din cele noua mari aeroporturi sau prin companiile specializate in închirierea de mașini (Hertz, Avis) sau prin cele de turism, in baza cărții de credit si a carnetului de condus auto internațional.

21. Protocolul este de tip englez. La tratative se oferă ceai si cafea. Costumul si cravata se impun in relațiile cu oficialitățile importante si cu firmele mari.

22. Viza si reguli vamale : Cetățenii români posesori de pașapoarte turistice au nevoie de viza de intrare, care se obține de la Ambasada Africii de Sud din București, in baza unei invitații din partea unei persoane fizice sau juridice sud-africane. Viza turistica poate fi prelungita, pe teritoriul RSA, de către Ministerul de interne al RSA (Home Affairs).

Cetățenii români care călătoresc in RSA, posesori de pașapoarte diplomatice sau de serviciu, nu au nevoie de viza de intrare (sejurul este valabil 90 de zile, după care trebuie obținuta viza de ședere).

23. Cărți de credit acceptate : American Express, Dinners Club, Master Card, Visa Card

24. Programul băncilor : luni-vineri : 8,30-15,30; sâmbătă : 8,30-11,00;

25. TVA (taxa pe valoarea adăugată) : in general TVA (14%) este inclusa in prețul produselor si serviciilor. TVA-ul pentru produsele cumpărate in RSA si scoase din tara se poate recupera la aeroporturi, porturi sau vama in cazul in care valoarea totala depășește 250 Rand.

26. Telecomunicații : in RSA se utilizează sistemul GSM pentru telefoanele celulare. Companiile de telefonie mobila sunt: VODACOM, MTN, CELL C. si VIRGIN MOBILE. Telefonie fixa este operata de o singura companie abilitata si anume TELKOM, Aceasta deține încă monopolul in telefonie fixa. De curând pe piața sud-africana a intrat si operatorul Neotel care a lansat servicii de telefonie fixa si internet. Pana când sa devina însă un concurent redutabil pentru Telkom, probabil ca vor mai trece un an sau doi.

27. Legături între RSA si Romania

Aeriene : Intre România si Africa de Sud nu exista o **legătura aeriana** directa. Se pot folosi toate companiile aeriene europene majore British Air, Swissair, Air

France, KLM, Lufthansa, Olympic Airways, Turkish Airlines, etc. Toate acestea aterizează la Johannesburg și o parte și la Cape Town.

Maritime : Transportul mărfurilor se efectuează în general pe cale maritimă, livrările făcându-se cu preponderență în sistem vrac și containerizat, via Canalul Suez și coasta de est a Africii. De asemenea, se pot folosi companiile de transport maritim care asigură legătura între porturile din nordul Europei (în principal Hamburg, Amsterdam), cu porturile situate pe coasta de vest a Africii și descărcare în porturile sud-africane Cape Town, Port Elizabeth, East London, Durban și Richards Bay.

B. DATE ECONOMICE

1. Evoluția și tendințele economiei Sud-Africane

Republica Africa de Sud este țara cu cea mai sofisticată și dezvoltată economie de piață de pe întreg continentul african, putând totodată concura cu multe alte economii din zone cu tradiție în ceea ce privește dezvoltarea economică. Țara, care reprezintă numai 3% din suprafața continentului african, are un aport la economia continentului de 40% la producția industrială, de 25 % din PIB-ul continentului, peste 50% din cantitatea de energie electrică și 45 % din producția de minerale. Circa 75% din întreaga activitate economică sud-africană se desfășoară în cele patru zone metropolitane principale (care împreună reprezintă 5% din teritoriul RSA) și anume: zona Gauteng din jurul Johannesburgului, zona Durban/Pinetown din regiunea Kwa-Zulu Natal, zona Cape Peninsula din Western Cape și zona Port Elizabeth/Uitenhage din regiunea Eastern Cape. Gauteng este referința financiară și industrială a țării contribuind cu peste 40% la PIB-ul Africii de Sud.

Sistemul economic al RSA prezintă o marcantă dualitate: o economie industrializată puternic și modernă s-a dezvoltat în paralel cu o economie subterană, nedezvoltată tehnologic. Acea parte de economie “la vedere”, dezvoltată și cu tehnologii de ultimă oră, are o infrastructură și o bază economică deosebită, ce-i conferă un înalt potențial de creștere și dezvoltare viitoare.

Lipsa locurilor de muncă este o problemă majoră, rata șomajului fiind la nivelul trimestrului IV 2017 de 26,7% .

Capacitatea sectorului agricol de a crea noi locuri de muncă s-a deteriorat foarte mult după 1994, unul din motive fiind și creșterea mai rapidă a costului forței de muncă decât creșterea valorii capitalului productiv, ducând astfel la o schimbare structurală spre formele de producție intensive. Guvernul analizează o nouă structură a reglementărilor legale din sectorul agricol care să încurajeze populația din pătura medie să se implice în administrarea de ferme și achiziționarea de pământ. Există nemulțumiri în rândul populației asupra faptului că peste 90% din fermele din Africa de Sud, aparțin în continuare populației albe, dar guvernul nu dorește adoptarea unor legi în genul celor din Zimbabwe, care au dus la dezastru economic și social al acestei țări. Deocamdată sistemul cererii și ofertei este cel care funcționează în Africa de Sud și reglementează și sectorul agricol, dar probabil că la acesta vor fi aduse unele amendamente care să ajute populația de culoare, să administreze unele proprietăți agricole.

În ceea ce privește sistemul de legi și practica comercială, economia sud-africană are multe puncte comune cu America de Nord, Europa și Australia. Inițiativa particulară este norma de bază a dezvoltării economice în RSA și deși țara își continuă procesul de privatizare (cu o derulare lentă și controlată), totuși un număr important de sectoare economice sunt încă controlate sau deținute de stat, fiind considerate strategice atât pentru siguranța națională cât și pentru dezvoltarea economică de viitor: transporturile, telecomunicațiile, apa, electricitatea, industria de apărare etc.

Republica Africa de Sud este totodată “poarta de acces” către proiectele de investiții din zona sub-sahariană a Africii și ca urmare în ultimii ani comerțul și mai ales investițiile RSA în alte state africane au crescut semnificativ.

În ultimii ani politica economică a fost supusă unui proces de transformări structurale, căutând să promoveze concurența loială, creșterea economică, atragerea și calificarea forței de muncă. Piața sud-africană a cunoscut o revigorare și o revenire a încrederii, în sectorul afacerilor.

Retine atenția faptul că anumite legi promovate de autoritățile sud-africane pentru a crea avantaje populației de culoare distorsionează în mod semnificativ mecanismele economiei de piață. Astfel, legile BEE (Black Economic Empowerment, cu toate variantele lor: BEE+, BBEE, BBBEE, etc) elimină practic firmele care nu sunt controlate de negri din orice fel de afaceri derulate cu statul sau cu diverse structuri parastatale.

În domeniul stimulării investițiilor străine, autoritățile sud-africane au în vedere acordarea de stimulente în funcție de sectorul și domeniul de activitate în care are loc investiția. Astfel, prezintă interes:

- Programul de stimulente pentru investiții în domeniul cercetării și dezvoltării (R&D), care conține două componente: primul palier permite diminuarea semnificativă a cheltuielilor eligibile în domeniul cercetării și inovării, iar al doilea oferă posibilitatea amortizării accelerate a mijloacelor fixe, într-o perioadă de 3 ani, începând cu anul în care bunul respectiv este pus în funcțiune;
- Programul zonelor industriale (IDZ) care prevede exceptarea de la plata TVA și a taxelor vamale a unor importuri de utilaje;
- Programul “Critical Infrastructure Programme” (CIP) acordă subsidii pentru dezvoltarea infrastructurii economice legată de investiții productive, incluzând noi proiecte sau dezvoltarea unor deja existente;
- Programul “Automotive Production and Development” cu 4 elemente cheie: menținerea actualelor reduceri tarifare pentru perioada 2013-2020; acordarea de stimulente pentru producție; alocații speciale pentru asamblarea de vehicule și în general, pentru investiții în industria auto;
- Programul de investiții în întreprinderi (EIP), cu două componente: investiții în întreprinderi productive și investiții în turism;
- Programul „Foreign Investment Grant” se adresează companiilor care investesc în baze industriale sau aduc în țară echipamente și utilaje industriale și prevede acoperirea costului transportului respectivelor bunuri;

- Programul „Business Process Outsourcing and Offshoring Investment Incentive” (BPO&O) cuprinde un pachet de stimulente pentru companiile care derulează servicii specifice domeniului pentru clienți externi;
- Programul-suport pentru inovare industrială, care acorda stimulente pentru activități de inovare industrială;
- “Export Marketing and Investment Assistance Scheme” ofera compensatii si acopera cheltuieli generate de participarea companiei la târguri si expoziții internaționale.

Guvernul pare mai degrabă sa privilegieze investițiile “greenfield”, decât sa încurajeze cumpărarea de către străini a companiilor sud africane, din cel puțin doua motive : investițiile ”greenfield” creează noi locuri de munca , iar pe de alta parte, statul vrea sa prevină procesul de concentrare a unei industrii/ramuri de activitate. Impozitul pe profitul companiei este de 28%, iar TVA este de 14%, însă începând de la 01.04.2018 acesta va fi de 15%, excepție făcând unele produse alimentare de baza la care cota de TVA rămâne 0%.

Africa de Sud este tara cu cea mai dezvoltata economie de piața de pe întreg continentul african, bazata pe exploatarea si prelucrarea unor resurse minerale extrem de variate si bogate si dispunând de o infrastructura moderna.

Industria constructoare de mașini, turismul, industria miniera telecomunicațiile si IT precum si procesarea produselor agricole, reprezintă sectoarele cheie care contribuie considerabil la produsul intern brut.

2. Caracteristicile dezvoltării economice a RSA

Pentru a înțelege mai bine economia Republicii Africa de Sud trebuie cunoscut faptul ca pana in anul 1990 tara a fost condusa in sistem apartheid si de abia începând cu anul 1994 au avut loc primele alegeri democratice si a luat ființa primul guvern “multietnic” condus de un președinte de culoare (Nelson Mandela). Economia sud-africana a cunoscut o perioada de intensa recesiune in perioada sancțiunilor economice impuse de tarile din Europa, America si Asia. Embargoul la care a fost supus tara a fost ridicat in anul 1990, iar economia a început sa se redreseze după acea perioada. Începând cu anul 1994 politica economica a fost supusa unui proces de transformări structurale, căutând sa promoveze concurența loiala, creșterea economica, atragerea si calificarea forței de munca. Piața sud-africana a cunoscut o revigorare si o revenire a încrederii, in sectorul afacerilor, înregistrând creșteri economice continue întrerupte doar de criza mondiala din 2009-2010.

In ceea ce privește sectoarele din industrie, acestea au cunoscut o dezvoltare consistenta si constanta după anul 1994, care se datorează in primul rând privatizărilor si investițiilor făcute in aceste ramuri, dar si politiciii guvernului de a crea noi locuri de munca si a contrabalansa exporturile de materii prime.

Se remarca următoarele:

Sectorul industriei are o pondere însemnata in PIB, datorat si faptului ca acesta a fost dotat in ultimii ani cu tehnologii de ultima generație.

Industria constructoare (asamblare) de automobile si autovehicule a continuat sa-si dezvolte capacitățile si sa investească in modernizări care sa le tina

in pas cu competiția internațională. De remarcat ca majoritatea companiilor multinaționale constructoare de autovehicule dezvoltă activități de producție (asamblare) în RSA, ceea ce face ca dezvoltările sau problemele din arena internațională să se reflecte și în industria sud-africană.

Industria chimică se caracterizează prin existența în paralel a două tendințe: menținerea unui sector foarte bine concentrat și dezvoltat tehnologic - sectorul combustibililor lichizi obținuți din cărbune și gaz natural, produse de compania SASOL (sector în care RSA este lider mondial) și sectorul petrochimic - și restul industriei chimice caracterizat prin investiții nesemnificative și folosirea de tehnologii vechi. De remarcat faptul că sectorul industriei chimice din RSA este cel mai dezvoltat de pe continentul african. Dintr-o perspectivă strategică, sectorul poate fi împărțit în 11 sub-sectoare, excluzând fibrele textile sintetice, care intră în industria textilă.

Industria textilă și de confecții și-a propus și a reușit parțial începând 2008 să folosească la maxim resursele umane și tehnologice disponibile. Datorită creșterii dotărilor tehnologice producția locală de textile și confecții evoluează către o dezvoltare intensiva care să țină pasul atât cu evoluția pieței interne dar mai ales cu noile cerințe de pe piețele internaționale. În ultimii ani piața RSA se confruntă însă, din ce în ce mai mult cu importul de produse textile din China și de aceea multe întreprinderi au fost nevoite să reducă din personal și să reducă costurile de investiții, iar altele s-au închis. Încă de la începutul anului 2007 au intrat în vigoare aplicarea de taxe suplimentare și impunerea de contingente, pentru importurile de textile din China, în vederea protejării industriei locale, dar acestea au fost scoase pe parcurs începând cu anul 2009. Deocamdată există încă un echilibru între importurile din China și produsele fabricate local, dar asociațiile patronale sud-africane din domeniu solicită în continuare unele restricții cantitative asupra importurilor de textile din China.

Industria produselor agro-alimentare și a băuturilor alcoolice și nealcoolice înregistrează un grad ridicat de dezvoltare, făcând din RSA unul dintre principalii furnizori mondiali. Investițiile făcute în acest sector au dus la o restructurare și realiniere a tehnicilor de producție asigurând cele mai înalte standarde de calitate și eficiență.

Industria tehnologiilor informatice și de comunicații este împărțită în 3 sub-sectoare: telecomunicații, electronică și tehnologia informației (I.T.). Sectorul de telecomunicații este cel mai dezvoltat de pe continentul african, Telefonie mobilă este de asemenea foarte bine dezvoltată, pe piața fiind prezente 4 firme: VODACOM, MTN, CELL C și VIRGIN MOBILE. Creșterea pieței de telefonie mobilă este foarte mare, anual atingând 50%, ceea ce o situează pe locul 4 ca și dezvoltare, în topul internațional. Cu toate acestea Africa de Sud deține printre cele mai ridicate tarife ale telefoniei mobile din lume, situându-se în topul primelor 5 țări, iar ICASA (Internet and Communication Association of South Africa) forul care reglementează legi în acest domeniu a cerut în repetate rânduri companiilor locale să reducă prețurile practicate. Deocamdată rezultatele acestor demersuri nu au fost cele scontate, tarifele rămânând aceleași.

Cele mai importante firme internaționale din domeniul IT-ului sunt reprezentate pe piața producătorilor din RSA, făcând astfel ca mediul de afaceri să se schimbe și să evolueze către E-business, E-commerce și E-transactions. Dintre cele mai importante companii cu subsidiare în Africa de Sud sunt: IBM, Unisys,

Microsoft, Intel, Dell, Novel etc. Africa de Sud se numără în primii 20 consumatori mondiali de produse și servicii IT, fiind pe locul 18 în lume ca utilizator de internet.

Turismul: RSA este destinația numărul 1 printre țările continentului african și generează turiști și pentru țările limitrofe în particular țările din SADC. Cea mai mare parte a turiștilor străini în RSA, sunt alcătuiți din țările africane în special cele din SADC. Acești turiști sunt mai puțin afectați de schimbările și evenimentele ce se petrec în restul lumii.

La nivelul lunii noiembrie 2017, numărul turiștilor a crescut cu 4,9% (de la 809.349 la 848.966) față de aceeași perioadă a anului precedent.

Numărul turiștilor din afara continentului (259.805) a înregistrat o creștere cu 3,9%, cea mai mare creștere fiind înregistrată de turiștii din Franța, 14,5% (de la 19.531 noiembrie 2016 la 22.354 în noiembrie 2017) fiind urmată de Germania, 7,2% (de la 42.489 în noiembrie 2016 la 45.558 în noiembrie 2017).

Numărul de turiștii din SADC (572.896), a crescut cu 5,7%, de la 542.058, față de aceeași perioadă a anului precedent.

Cea mai mare creștere, 16,2% a fost înregistrată pentru turiștii din Mozambic (de la 97.108 în noiembrie 2016 la 112.832 în noiembrie 2017), urmată de turiștii din Malawi, 10,4 (de la 13.937 în noiembrie 2016 până la 15.381 în noiembrie 2017).

Transportul: Africa de Sud dispune de cea mai largă și dezvoltată infrastructura de pe continentul african cu: 1.440 km de autostrada cu două benzi pe sens, 292 km autostrada cu o singură bandă pe sens și 4.041 km de șosele cu dublu sens. Compania Transnet este și cea mai mare autoritate portuară din zona Africii sub-sahariene și deservește porturile din Africa de Sud, Durban (cel mai mare port din Africa și al 8-lea în lume), Cape Town, Port Elizabeth, East London, Richards Bay și Mossel Bay. Compania Transnet (care înglobează Spoornet) deține serviciile pentru transportul pe cale ferată, cea mai dezvoltată pe continent.

Africa de Sud are o rețea feroviară extinsă - a patra din lume cea mai lungă - conectându-se cu rețelele din regiunea sub sahariană. Infrastructura feroviară a țării, care leagă porturile de restul Africii de Sud, reprezintă aproximativ 80% din totalul Africii. Îmbunătățirea rețelei feroviare de 20.247 km a țării este o prioritate guvernamentală de top, cu proiecte care vizează creșterea volumului de transport feroviar de mărfuri și creșterea cotei de piață a traficului de containere.

3. Resurse naturale

Africa de Sud are o imensă concentrare de rezerve minerale, deține 40% din resursele cunoscute ale planetei, este lider mondial în minerit și unul din principalii producători mondiali de diamante, uraniu, cărbuni superiori, minereu de fier și metale rare, producând 10% din cantitatea de aur. Africa de Sud este printre cei mai mari exportatori de minereuri ai lumii.

4. Date statistice

GDP(PPP) (2016): 294,84 mld. Usd

GDP per capita: (2016): 7.504,3 usd

Balanța comercială (trim III 2017): +71 mld. rand

Datoria externă (trim. II 2017): 158,5 mld. usd

Creșterea economică (trim. III 2017): 2%

Rata inflației (ian 2018) 4,4%

Rata șomajului (trim. IV 2017): 26,7%

C. CADRUL JURIDIC ECONOMIC AL RSA

1. Cadrul juridic bilateral cu România

Până în prezent sunt semnate următoarele acorduri economice :

- Acordul de cooperare, dezvoltare și comerț (Trade, Development and Cooperation Agreement - TDCA) a fost semnat între Africa de Sud și Uniunea Europeană la 11 Octombrie 1999.

Înțelegerea a intrat în vigoare la data de 1 ianuarie 2000, cu aplicare parțială pentru unele capitole și completă funcționalitate începând cu 01.05 2004.

În luna noiembrie 2007 a fost semnat Protocolul Adițional de extindere al TDCA. Protocolul prevedea aplicarea tuturor obligațiilor și drepturilor din TDCA, către România și Bulgaria, ca noi state-membre ale UE și a fost publicat în "Government Gazette" al Africii de Sud în data de 20 februarie 2009, intrând în vigoare cu aceeași dată și cu aplicabilitate retroactivă din 1 ianuarie 2007.

- Acord privind evitarea dublei impuneri, semnat la București, la 12 noiembrie 1993, intrat în vigoare la 21 octombrie 1995, cu valabilitate nedeterminată;
- Acord de cooperare între Camera de Comerț și Industrie a României și Federația Camerelor de Comerț din Africa de Sud, semnat în luna martie 1991.
- Memorandum de înțelegere între Camera de Comerț și Industrie București și Camera de Comerț și Industrie din Johannesburg, semnat la 16 Aprilie 2008.
- Acord de cooperare între Camera de Comerț, Industrie și Navigație Constanta și Camera de Comerț și Industrie Durban, semnat la Durban, la 25 septembrie 1998, intrat în vigoare la data semnării;
- Acord de cooperare între Camera de Comerț și Industrie a României și a Municipiului București și Camera de Comerț și Industrie Johannesburg, semnat la Johannesburg, la 6.10.2000.
- Acord de cooperare între Camera de Comerț și Industrie a României și a Municipiului București și Camera de Comerț și Industrie Durban, semnat la Durban, în luna octombrie 2000.

Republica Africa de Sud este semnatară a Tratatului de pace cu România, încheiat la Paris, la 10 februarie 1947. Ulterior, la recomandările ONU, țara noastră a evitat contactele oficiale cu Africa de Sud. Relațiile dintre cele două țări au fost reluate în anul 1991, moment care a marcat deschiderea Ambasadei României la Pretoria.

2. Cadrul juridic alte state, grupuri de state sau organizații economice internaționale

- Republica Africa de Sud este membru-fondator al ONU și GATT;

- RAS este stat- membru **OMC**, cu statut de tara in curs de dezvoltare (deși, in timp, s-a străduiut sa obțină statutul de tara dezvoltata). Prevalând-se de posibila încălcare a normelor OMC, RAS a evitat încheierea unor acorduri comerciale preferențiale;
- Africa de Sud are aranjamente de comerț cu Malawi, Zimbabwe si Mozambic.
- este membru in următoarele **organizații si grupări regionale**:
 - **SADC** - Comunitatea de Dezvoltare a Africii Australe;
 - **SACU** - Uniunea Vamala a Africii Australe;
 - **ACP** - grupul tarilor din Africa, Caraibe si Pacific;
 - **Convenția de la Lomé**;
 - **BAD** - Banca Africana de Dezvoltare;
 - **OUA** - Organizația Unității Africane;
 - **FAO**-Organizația ONU pentru pentru alimentație si agricultura;
 - **BRICS**-Organizația internaționala a cinci tari emergente majore (Brazilia, Rusia, India, China si Africa de Sud), care își propune sa coreleze eforturile statelor-membre pentru o dezvoltare economica armonioasa si sustenabila.

3. Cadrul juridic de desfasurare a relatiilor dintre RSA si UE

Acordul de cooperare, dezvoltare si comerț (Trade, Development and Cooperation Agreement - TDCA) semnat între Africa de Sud si Uniunea Europeana la 11 Octombrie 1999. A intrat in vigoare începând cu 1 ianuarie 2000, cu aplicare parțiala pentru unele capitole, dar începând cu 01.05 2004 are funcționalitate completa.

Este primul acord de cooperare si comerț pe termen lung, încheiat de UE cu o tara de pe continentul african si are drept scop furnizarea unui cadru juridic potrivit si oportun cu noile schimbări ce au avut loc atât in Africa de Sud, cat si pe plan european. Susține si încurajează eforturile depuse RSA in domeniul economic si social in procesul de tranziție, promovează cooperarea regionala (SADC si SACU), încurajează dezvoltarea si liberalizarea comerțului cu produse, servicii si capital, susține integrarea Africii de Sud pe planul economiei mondiale si promovează cooperarea între U.E si RSA si implicit facilitează comerțul cu tarile din Africa Australa strâns legate de exporturile si importurile din RSA.

Acordul de cooperare, dezvoltare si comerț acoperă mai multe domenii dintre care amintim:

- comerț de liber schimb;
- politicile comerciale si instrumente de apărare comerciala;
- proprietatea intelectuala;
- dezvoltare economica;
- aspecte politice (respectarea democrației si a drepturilor omului);
- aspecte sociale, culturale, mediul înconjurător si altele.

D. COMERTUL EXTERIOR AL RSA

1. Comerțul exterior al RSA - considerații generale

Relațiile comerciale și de cooperare pentru dezvoltare ale Africii de Sud cu Uniunea Europeană sunt guvernate de Acordul de Cooperare, Dezvoltare și Comerț (TDCA). TDCA a stabilit o zonă de comerț liber care acoperă 90% din comerțul bilateral între UE și Africa de Sud, schemele de liberalizare fiind finalizate în anul 2012. Beneficiile TDCA:

- Măsurile de liberalizare în cadrul TDCA au fost integral finalizate. O parte importantă a comerțului UE - Africa de Sud face obiectul unor înțelegeri preferențiale. De la semnarea acordului în anul 2000, relațiile comerciale dintre UE și Africa de Sud au cunoscut o îmbunătățire substanțială;
- Comerțul între cei doi parteneri a crescut cu mai mult de 120%;
- Investițiile directe de capital s-au majorat de 5 ori;
- Actualmente, comerțul dintre UE și Africa de Sud este o activitate solidă și dinamică.

Africa de Sud, ca parte a grupului de țări "Africa, Caraibe, Pacific" nu dispune, însă, de aceleași aranjamente comerciale preferențiale oferite statelor respective de Acordul de la Cotonou. Africa de Sud s-a alăturat negocierilor Acordului Economic de Parteneriat (pilonul de bază al Acordului de la Cotonou), în anul 2007, ca parte a Grupului de Dezvoltare al Comunității Statelor Sud-Africane.

În octombrie 2016, cinci țări din Africa Australă (Botswana, Lesotho, Namibia, Africa de Sud și Swaziland) și UE încep un nou capitol din cadrul relațiilor lor bilaterale, odată cu intrarea în vigoare a Acordului de parteneriat economic (APE) pe care l-au încheiat. Acordul se va aplica schimburilor comerciale dintre UE și cele cinci țări menționate. Acordul este în curs de ratificare de către Mozambic, această țară urmând să se alăture celorlalte de îndată ce procedura de ratificare este finalizată.

În ciuda eforturilor de diversificare a structurii exporturilor, materiile prime minerale și semifabricatele constituie, încă, sursa principală a încasărilor valutare.

La nivel global, perlele naturale sau de cultură, pietrele prețioase sau semiprețioase, metalele prețioase, metalele placate, autovehiculele și avioanele, minereurile, zgura, cenușa, combustibili minerali, uleiurile minerale și produse de distilare a acestora, substanțele bituminoase, fierul și oțelul, manganul și cromul, azbestul, materialele folosite la producerea energiei atomice, cărbunele, antimoniul, cuprul și fierul, reprezintă principalele produse exportate de Africa de Sud.

În topul produselor importate de Africa de Sud, la nivel global, regăsim combustibili minerali, uleiurile minerale și produsele de distilare a acestora, materialele bituminoase, mașinile, aparatele mecanice, reactoarele nucleare, cazanele, mașinile și echipamentele electrice aparate de înregistrare și reproducere a sunetului.

Africa de Sud este cel mai important partener comercial al UE pe continentul african si de departe, cea mai puternica economie din zona africana sub-sahariana.

Principalele produse la export ale Africii de Sud in UE sunt: perlele naturale sau de cultură, pietrele prețioase sau semiprețioase, metalele prețioase, metalele placate, autovehiculele si avioanele, mașinile, aparatele mecanice, reactoarele nucleare, cazanele si părți ale acestora. Exporturile UE in Africa de Sud sunt dominate de mașini si echipamente de transport, subansamble si produse chimice.

Principalii parteneri comerciali ai Africii de Sud sunt: China, Germania, Arabia Saudita, Statele Unite ale Americii, India, Marea Britanie.

2. Relatiile comerciale bilaterale Romania-RSA

Exportul romanesc se bazează, în principal, pe produsele cu grad înalt si mediu de prelucrare, care beneficiază de valoare adăugată mare, în timp ce importurile României din RAS constau, în principal, din materii prime și semifabricate destinate industriei manufacturiere românești.

mil.USD

	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017
TOTAL	125,35	120,03	151,87	269,65	197,18	220,65	291,73	249,90	227,73	272,61
Export	79,85	68,13	131,04	227,29	146,75	177,85	246,53	207,12	188,78	231,22
Import	45,50	51,90	20,83	42,36	50,43	42,80	45,20	42,77	38,95	41,39
Balanța	34,35	16,23	110,21	184,93	96,32	135,05	201,33	164,35	149,83	189,83

La nivelul anului 2017, valoarea exporturilor a fost de 231,22 mil. usd, cu 22,48 % mai mare fata de anul precedent, cele mai importante produse exportate in Africa de Sud, fiind:

- automobile, tractoare, biciclete, alte vehicule si accesorii 56,40 mil. usd;
- cereale: 40,02 mil usd;
- grăsimi si uleiuri animale sau vegetale 34,87 mil. usd;
- instrumente si aparate optice, fotografice si cinematografice 24,46 mil. usd;
- redactori nucleari, boilere, mașini si dispozitive mecanice 19,57 mil usd.

Fata de anul precedent, la nivelul anului 2017, au fost înregistrate creșteri semnificative la exportul următoarelor produse:

- cereale (2213,41 %);
- grăsimi si uleiuri animale sau vegetale (76,98 %);
- instrumente si aparate optice, fotografice si cinematografice (47.77 %);
- reactoare nucleare, boilere, mașini si dispozitive mecanice (19,85 %).

Exportul de mașini, aparate si materiale electrice si părți ale acestora a înregistrat o scădere cu 26,90 % fata de anul 2016 iar cel de automobile, tractoare, biciclete, alte vehicule si accesorii a scăzut cu 15,21%.

Automobile -Dacia SA, Bungle Romania SRL, Continental Automotive Systems SRL, Pirelli, Takata Romania SRL, Continental Automotive Products SRL, Autoliv

Romania SRL, Arctic SA, Michelin Romania SA s-au menținut în continuare în topul primelor 15 societăți românești exportatoare în Africa de Sud.

În luna februarie anul 2018, reprezentanții Direcției de Sănătate Animală din cadrul Departamentului pentru Agricultură, Păduri și Piscicultură din RAS și cei ai Autorității Naționale Sanitar Veterinare și pentru Siguranța Alimentelor (ANSVSA), au acordat certificatul sanitar pentru exportul de lână și mohair pe piața sud africană, având în vedere cererea de pe această piață, creându-se astfel posibilitatea pentru mulți crescători de animale să valorifice acest produs. Având în vedere aceste aspecte, ne așteptăm ca exportul de lână și mohair în Africa de Sud să înregistreze un nivel corespunzător.

Importurile României din Africa de Sud sunt constituite din produse cu un grad redus și mediu de prelucrare. La finele anului 2017, importurile au fost de 41,39 mil USD, înregistrând o creștere cu 6,26 % față de anul precedent, cele mai importante produse importate din Africa de Sud, au fost:

- mobilă, mobilier tehnico-chirurgical, articole de pat 10,54 mil USD;
- automobile, tractoare, biciclete, alte vehicule și accesorii 8,84 mil USD;
- combustibili, uleiuri minerale, materii bituminoase 6,73 mil USD;
- obiecte din piele, articole de curelărie sau de șelărie 3,14 mil USD;
- fructe comestibile, coji de citrice și de pepeni 2,54 mil USD.

Față de anul precedent, la nivelul anului 2017, au fost înregistrate creșteri la importul următoarelor produse:

- fructe comestibile, coji de citrice și de pepeni (40,53 %);
- mobilier, mobilier tehnico-chirurgical, articole de pat și produse similare-saltele, suporturi pentru saltele, perne (20,11 %).

Importul de combustibili, uleiuri minerale și materii bituminoase a înregistrat o scădere cu 16,10 % față de anul precedent iar cel de automobile, tractoare, biciclete, alte vehicule și accesorii ale acestora a înregistrat o scădere cu 10,85 %.

Coindu România SRL, Toyota România SRL, Veolia Energie România SA, Societatea Complexul Energetic Hunedoara SA, Unifrutti Impex SRL, Lear Corporation România SRL, Ford România SA, Aurom Metal Investment SRL, Takata România SRL, Luco Frucht Marketing SRL, Industria Filati Buzău, A&D Pharma Marketing & Sales Services SRL, Linde Gaz România SRL, Almet Impex SRL, Agchem Europe SRL, reprezintă principalele societăți care importă produse din Africa de Sud.

Balanța comercială a înregistrat în anul 2017 un excedent în favoarea părții române în valoare de 189,83 mil USD, în creștere cu 26,70 %, față de anul 2016.

Investițiile de capital

Începând cu anul 2010 asistăm la o explozie a investițiilor de capital sud-africane în România.

New Europe Property Investments plc (fond de investiții) a fost înființată la 23 iulie 2007 și își tranzacționează acțiunile pe piața AIM a Bursei de Valori Londra din data de 22 august 2007 (simbol NEPI) și pe piața principală a Bursei de Valori Johannesburg din 4 august 2010.

În luna iunie 2017, NEPI a fuzionat cu Rockcastle, NEPI Rockcastle fiind compania rezultată din această fuziune, companie de investiții imobiliare axată pe

achiziționarea, dezvoltarea și gestionarea activelor imobiliare cu amănuntul în regiunea ECE, 48% din valoarea totală a activelor, fiind deținute în România.

Valoarea portofoliului NEPI pe piața locală este de 1,8 miliarde de euro. În România, NEPI este cel mai mare jucător din real-estate, cu 34 de proprietăți care generează venituri, din sectoarele retail, office și industrial. Suprafața totală închirială a acestora este de un milion de metri pătrați, din care retail-ul reprezintă cel mai mult, respectiv 871.800 de metri pătrați. În anul 2017, compania și-a majorat portofoliul cu 2 milioane de euro.

Un alt investitor sud-african important pe piața românească este South African Breweries, care a preluat pachetul majoritar de acțiuni la fabricile de bere Ursus-Cluj Napoca, Pitbeer-Pitești și Vulturul-Buzău, investind până în prezent cca. 80 milioane dolari.

Compania Ursus Breweries a fost achiziționată în 2017 de către Asahi în cadrul unei tranzacții internaționale de preluare a fostelor operațiuni de afaceri și mărci deținute de SABMiller în Europa Centrală și de Est - care a inclus afacerile din Republica Cehă, Republica Slovacă, Polonia, Ungaria și România și alte active conexe (operațiunilor CE). Aceasta noua companie funcționează sub numele de **Asahi Breweries Europe Ltd** și raportează direct companiei **Asahi Group Holdings Ltd** din Tokyo. Ursus Breweries are în portofoliu mărcile Ursus, Timișoreana, Ciucaș, Grolsch, Peroni Nastro Azzuro, Redd's, Stejar, Azuga, Pilsner Urquell și St. Stefanus.

În luna august 2012, Naspers unul dintre cei mai puternici jucători din industria globală de comerț electronic a achiziționat firma eMAG. Participația Naspers în eMag a urcat la aproape 80%, după o investiție de aproximativ 100 de milioane de euro și se estimează că în 2018, eMag va înregistra o cifră de afaceri de 1 mld. Euro.

De asemenea, grupul Allegro, parte a companiei multinaționale Naspers, a achiziționat 83% din acțiunile furnizorului de soluții pentru e-commerce Gecad ePayment International, lider în furnizarea de soluții e-commerce integrate pe piața românească. Tranzacția a fost finalizată în august 2010, valoarea acesteia fiind confidențială. Prin Gecad ePayment sunt procesate aproximativ 90% din sumele tranzacționate online cu cardul în magazinele online românești.

PayU reprezintă divizia de plăți online a Naspers Ltd., grup media internațional fondat în 1915, ce oferă servicii în peste 133 de țări. Naspers se clasează pe locul trei la nivel mondial în ceea ce privește numărul de clienți deserviți în comerțul electronic și prezintă cea mai dinamică ascendentă din industria sa. PayU România, a procesat în perioada aprilie 2016-martie 2017 tranzacții online în valoare de peste 1,9 miliarde de lei, cu 61% mai mult față de aceeași perioadă a anului fiscal anterior.

În perioada aprilie 2016 - martie 2017, magazinele online din România au înregistrat peste 230.000 de comenzi din 200 de țări, tranzacții procesate prin PayU.

Ungaria, Bulgaria si Marea Britanie se afla in topul tarilor cu cele mai mari comenzi, valoarea acestora depășind 47,8 milioane de lei. Gigantul media sud-african Naspers a mai cumpărat la începutul anului 2010 Autovit.ro, pentru 5 milioane de euro. Naspers deține de asemenea platformele online compari.ro, și olx.ro.

De asemenea, reține atenția cumpărarea în luna martie 2012 a pachetului majoritar de acțiuni al companiei ROMBAT Bistrița Năsăud de către firma sud-africana Metair International Holding Cooperatief pentru suma de 42,7 mil. Euro.

Grupul sud african Metair, producător de componente pentru industria auto a cumpărat în februarie 2018, 35% din acțiunile companiei românești Prime Motors Industry, producător de baterii litiu-ion, cu suma de 1 mil. Euro, fiind a doua achiziție important pe piața locala în ultimii 6 ani. Achiziția aduce la pachet un parteneriat deja existent cu Universitatea Politehnică din București, pe teme de inteligență artificială și automobilelor fără șofer. Metair precizează faptul că acest parteneriat validează practic intențiile grupului sud-african de a rămâne în fruntea producătorilor de tehnologie dedicată industriei automobilelor electrice.

Compania Rand Refinery, producător al unei game largi de produse finite prelucrate din metal, de la lingouri turnate la lingouri ștanțate, monede, medalioane, semi-fabricate pentru industria bijuteriilor, doree (aliaje semi-pure din aur și argint) și furnizor de servicii suport și logistică pentru depozitarea de valori, a intrat pe piața românească la începutul anului 2014. Rand Refinery este singura companie autorizată prin lege, de guvern, să bata moneda sud-africană de aur și una dintre cele cinci companii producătoare de aur din lume acreditate LBMA (London Bullion Market Association).

Alte mari companii din Africa de Sud care operează în România sunt:

- Stinhoff -distribuitorul de mobilă Kika si retailerul de moda Pepco;
- Blue Projects- companie de inginerie;
- Prime Kapital s-a asociat în anul 2017 cu MAS REI un fond de investiții din Africa de Sud. Companiile vor dezvolta spații comerciale în orașele mai mici din România, malluri, dar și proiecte rezidențiale.

În ceea ce privește investițiile românești în Africa de Sud, rețin atenția următoarele:

a) Începând cu anul 2009, în Africa de Sud se assemblează și se comercializează autovehicule Renault Sandero, Logan Pick-up si Dacia Duster (volan pe partea dreaptă). Fabrica este amplasată în apropiere de orașul Pretoria, iar o parte a componentelor auto care nu sunt încă integrate în producția locală sunt importate din România.

b) În anul 2015, grupul Monsson - Romania care își desfășoară activitatea în domeniul construcției de parcuri eoliene și foto-voltaice și care oferă soluții de eficientizare a consumului de energie electrică și-a marcat prezenta pe piața sud-africană prin deschiderea unei firme de reprezentare, obiectivul fiind identificarea de parteneri și proiecte de interes în domeniu, precum și stabilirea unui portofoliu de potențiali clienți.

Cooperarea dintre Romania si Africa de Sud

➤ Cooperarea in domeniul energiei regenerabile

In domeniul energiei regenerabile, Grupul Monsson - Romania, care își desfășoară activitatea in domeniul construcției de parcuri eoliene si foto-voltaice si oferă soluții de eficientizare a consumului de energie electrică, si-a marcat prezenta pe piața sud-africană prin deschiderea unei firme de reprezentare, obiectivul fiind identificarea de parteneri si proiecte de interes în domeniu, precum și stabilirea unui portofoliu de potențiali clienți.

➤ Cooperarea in domeniul energetic

In domeniul energetic, compania SC Electroservice SA, participă, în calitate de sub-contractor, la montarea echipamentelor energetice ale unuia dintre cele 4 grupuri de 333 MW aferente proiectului INGULA.

Proiectul INGULA a cărui valoare estimata este de cca. 3,5 miliarde USD, a fost inițiat de ESKOM- Compania Nationala de Electricitate a RAS, compania CMC IMPREGILO Maduva și Grupul german VOITH HYDRO GmbH&Co KG.

➤ Cooperarea in domeniul fabricării componentelor auto si asamblării de autovehicule Sandero si Logan pick -up: parteneri Dacia si Renault /Nissan Africa de Sud

Începând cu anul 2009, în Africa de Sud se assemblează și se comercializează autovehicule Renault Sandero și Logan Pick-up (volan pe partea dreaptă) și Dacia Duster. Fabrica este amplasată în apropiere de orașul Pretoria, iar o parte a componentelor auto care nu sunt încă integrate în producția locală sunt importate din România.

➤ Cooperarea in domeniul aeronautic

În perspectivă, se are în vedere inițierea unui proiect de cooperare in diverse sectoare ale industriei de apărare din Romania cu Paramount Group, cea mai mare companie din Africa de Sud, lider în domeniul inovației mondiale în domeniul apărării și aerospațiale ,care oferă o gama diversificata de vehicule blindate, avioane militare, echipamente și pregătire pentru structurile guvernamentale. Reprezentanții companiei au avut in anul 2015 o serie de întrevederi cu reprezentanții Ministerului, Comerțului si Turismului precum si cu conducerea C.N. Romarm S.A. si a unor filiale ale companiei, cu reprezentați Camerei de Comerț si Industrie a României precum si cu reprezentanți ai societăților IAR Brașov, Avioane Craiova, Pro Optica si Romaero, prezentând posibilitățile tehnologice de care dispun pentru proiectarea, testarea si producerea sau modernizarea sistemelor de lupta utilizate in mediile terestru, aerian si naval.

➤ Cooperarea in domeniul transporturilor

Având in vedere multiplele avantaje pe care le oferă României statutul de stat membru UE, precum si poziția sa geografica si mediul investițional existent, au fost purtate discuții la nivelul factorilor de decizie din cadrul Ministerului Transporturilor al Republicii Africa de Sud in vederea perfectării unui Acord de cooperare in domeniul transporturilor, intre Ministerul Transporturilor din Romania

si Ministerul Transporturilor din Republica Africa de Sud, privind colaborarea dintre Portul Durban si Portul Constanta, alternativa viabila pentru dirijarea fluxurilor de mărfuri spre Europa centrala si de vest.

In cursul anului 2018, se are in vedere inițierea unor noi runde de discuții între factorii de decizie, privind încheierea Acordului de cooperare in domeniul transporturilor, privind colaborarea dintre Portul Durban si Portul Constanta

E. Site-uri de interes in RSA

Motoare de căutare

- : Aardvark = www.aardvark.co.za
- : Ananzi = www.ananzi.co.za
- : Marques = www.marques.co.za
- : South Africa Online = www.southafrica.co.za

Site-uri utile

- : Media Africa = www.mafrica.co.za
- : Webcheck = www.webcheck.co.za
- : Asociatia providerilor de servicii Internet = www.ispa.org.sa
- : Business contacts site = www.mbendi.co.za
- : SA Directory Exports = www.southafricaexports.com
- : Business = www.yellowpages.co.za / [sadocs](http://www.sadocs.com)
- : Africa Poduct Digest = www.africaexports.com
- : Reed Business Information = www.reedbusiness.co.za
- : Business Day Online = www.businessday.co.za
- : Electronic Commerce Association SA = www.ecasa.org.za

Camere de comerț, Departamentul Industriei si Comerțului, Vama

- : Camera de afaceri sud-africana= <http://www.sacob.co.za/>
- : Camera de Comerț si Industrie Johanesburg: www.jcci.co.za
- : Camera de comerț din Cape Town si Western Cape = <http://www.capechamber.co.za/>
- : Camera de Comerț din Port Elizabeth : www.pechamber.co.za
- : Chamber of Mines = www.bullion.org.za
- : Camera de Comerț din Durban: www.durbanchamber.co.za/
- : DTI (Department of Trade & Industry) = www.thedti.gov.za
- : WESGRO (Western Cape Investment and Trade Promotion Agency): www.wesgro.co.za
- : South African Revenue Sistem (include Vama)= <http://www.sars.co.za>
- : Gauteng Economic Development Agency = www.geda.co.za
- : Industrial Development Corporation (IDC) = www.idc.co.za
- : KwaZulu Natal Economic Council = www.kznec.org.za
- : SA Reserve Bank = www.reservebank.co.za
- : Sasol Ltd = www.sasol.com
- : Spoornet = www.spoornet.co.za
- : Transnet = www.transnet.co.za
- : Econometrix = www.econometrix.co.za
- : Information Technology Association = www.ita.org.za
- : National Economic Development & Labour Council

- (NEDLAC) = www.nedlac.org.za
- : JSE (Bursa de valori din Johannesburg) = www.jse.co.za
- : Council for Scientific & Industrial Research (CSIR) = www.csir.co.za
- : National Research Foundation = www.nrf.ac.za
- : Stats SA = www.stassa.gov.za

GVERN

- : Guvern = www.gov.za

TURISM

- : South African Tourism (SATOUR) = www.southafrica.net
- : SA National Parks = www.parks-sa.co.za

Actualizat,

B.P.C.E. Cape Town

Gabriela EREMIA
Ministru consilier

27.02.2018